

961027-1

Apoštol Pavel (Kol 1,18) říká o Ježíši, že je ARCHÉ (HOS ESTIN ARCHÉ); to je rozdíl třeba od Zj 22,13, kde je Ježíš označen jako „ten první a poslední“ (HO PRÓTOS KAI ESCHATOS). To je asi první, tj. nejstarší pokus odpovědět na otázku, čím je či může být Ježíš pro filosofii resp. pro filosofa jakožto filosofa. Můžeme se proto dále tázat, co to je v řecké filosofii ARCHÉ. Snad nejužitečnější výměr podal Anaximandros: je to to, z čeho věci vznikají a do čeho zase zanikají. Myšlenka ARCHÉ je tedy zřejmě myšlenka kosmologická. Je pozoruhodné, že třeba Petr Pokorný ve svém „Vzniku christologie“ o tom nemá ani zmínku (Kol 2,10 není zmíněno a v Ekum.př. je ARCHÉ „vyložena“ jako „hlava“ všech „mocností“, zřejmě těch zmíněných jako STOICHEIA TOY KOSMOY, o nichž se v překladu praví, že to jsou „vesmírné mocnosti“. Myslím, že je zcela legitimní rozšířit christologii tak, že se dostane oprávněného postavení také filosofické christologii vedle christologie teologické. Možná, že to narazí na závažné teologické námitky, ale považuji za významné, že Pavel varuje před filosofií (správně: filosofiemi), pracující(mi) s tzv. elementy, prvky (STOICHEIA), ale že neváhá pro Krista užít termínu ARCHÉ.

(Písek, 961027-1.)